

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 25, 2023

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1152](#) 05-09-2023

Ontucht met stiefdochter: bewijsminimum.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1151](#) 05-09-2023

Feitelijk leidinggeven aan witwassen: opzettelijk?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1090](#) 11-07-2023

Voeging ad informandum in fiscale strafzaken.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1035](#) 11-07-2023

Herziening: onjuist doen van aangifte inkomstenbelasting. Is er sprake van een novum?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1037](#) 11-07-2023

Is het OM ontvankelijk in hoger beroep?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1014](#) 11-07-2023

Heeft de rechtbank de klager ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard?

RECHTSPRAAK

Feitelijk leidinggeven aan witwassen: opzettelijk?

Feitelijk leidinggeven aan witwassen: opzettelijk?

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie feitelijk leidinggeven aan witwassen is bewezen verklaard, onder meer dat de motivering van de bewezenverklaring ontoereikend is, omdat het bewezen verklaarde opzet niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Het hof heeft ten aanzien van de bewezenverklaring verder overwogen dat buiten twijfel is dat de verdachte als bestuurder erover vermocht te beschikken wat er met het op 25 juli 2013 ontvangen geld gebeurde. Uit de bewijsmiddelen blijkt dat verdachte eerder bemoeienissen heeft gehad met bemiddeling in besloten vennootschappen. Hij geeft aan dat betrokkene een relatie zou zijn van betrokkene [27]. Voor betrokkene [27] heeft verdachte in maart 2013 op diens verzoek geldtransacties gefaciliteerd. Blijkbaar vond verdachte het geen bezwaar dat de vennootschap werd gebruikt voor transacties die niet te maken hadden met die vennootschap. Het hof leidt hieruit af dat verdachte, door zijn bankpas ter beschikking te stellen aan de betrokkene, de aanmerkelijke kans op de koop heeft toegenomen dat de rekening van de vennootschap zou worden gebruikt voor transacties die het daglicht niet konden verdragen. Het hof hecht geen waarde aan verdachtes verklaring dat hij het bankpasje enkel heeft overhandigd in het kader van de overdracht van de vennootschap. Daarmee is in strijd dat verdachte zich nadien wederom heeft laten inschrijven als bestuurder van de vennootschap.

De Hoge Raad oordeelt dat uit de bewijsvoering van het hof niet zonder meer kan worden afgeleid dat de verdachte als feitelijk leidinggever bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat het bedrag van € 67.950 dat [C] B.V. op 25 juli 2013 op haar bankrekening ontving, van misdrijf afkomstig was. De enkele door het hof in aanmerking genomen omstandigheid dat de verdachte het 'blijkbaar (...) geen bezwaar [vond] dat de vennootschap werd gebruikt voor transacties die niet te maken hadden met die vennootschap' volstaat daartoe niet.

J.H.J. Verbaan, september 2023

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-09-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1151

Zaaknummer: 21/00689

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en C.N. Dalebout

Advocaten: B.P.M. Canoy

Wetsartikelen: 42obis.1.b Sr en 51 Sr

RECHTSPRAAK

Ontucht met stiefdochter: bewijsminimum.

Ontucht met stiefdochter: bewijsminimum.

Wenk

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie onder meer ontucht met zijn minderjarige pleegdochter is bewezen verklaard, dat het hof in strijd met artikel 342 lid 2 Sv het bewezen verklaarde uitsluitend heeft doen steunen op de verklaringen van één getuige.

Het hof heeft ten aanzien van de betrouwbaarheid overwogen dat het allereerst vaststelt dat, aangeefsters op essentiële onderdelen over het door hen gestelde misbruik gedetailleerd en consistent hebben verklaard. Dat zulks niet het geval zou zijn, is overigens ook niet gesteld door de verdediging. De drie aangeefsters benoemen ieder voor zich specifieke en significante details, hetgeen sterk bijdraagt aan de authenticiteit, en daarmee ook aan de betrouwbaarheid, van die verklaringen. Een relevante omstandigheid is dat gesteld noch gebleken is dat aangeefsters enig motief zouden hebben gehad om in strijd met de waarheid te verklaren. Voor zover van belang heeft de verdachte ter terechtzitting in hoger beroep, daartoe expliciet bevraagd, een dergelijk motief niet kunnen benoemen. Zo heeft hij verklaard dat er geen ruzie is geweest met aangeefsters of hun (directe) familieleden.

Aanvullend zal het hof nu ingaan op een aantal omstandigheden, al dan niet door derden bevestigd, betreffende de individuele aangeefsters.

(...)

Aangeefster heeft verklaard dat zij haar moeder heeft verteld dat de verdachte bij haar in bed kwam liggen en met haar had getongzoend. Haar moeder zou de verdachte toen hebben geconfronteerd. Dat leidde tot een ruzie waarbij de verdachte het allemaal ontkende. Haar moeder heeft deze lezing op hoofdlijnen bevestigd tegenover de politie. Zo had aangeefster tegen haar gezegd dat de verdachte in haar kamer was geweest. Daarop had zij tegen haar gezegd haar bed voor de deur te zetten zodat die niet meer open kon, om te voorkomen dat de verdachte dingen zou doen die hij niet mocht doen, 'handtastelijkheid'. Aangeefster heeft daarover tegenover de rechter-commissaris verklaard dat haar moeder eerst tegen haar gezegd

had dat ze vuilniszakken met wasgoed tegen haar deur moest zetten, maar dat dit niet hielp en dat haar moeder toen had gezegd dat ze haar bed maar tegen de deur moest zetten. Omdat het zo'n gesleep was had ze dat nooit gedaan. Tegenover de raadsheer-commissaris heeft haar moeder de verdachte omschreven als handtastelijk naar jonge meisjes. In therapie heeft aangeefster wel verteld over het misbruik, maar niet over de details.

Nu het hof heeft vastgesteld dat de verklaringen van de aangeefsters op essentiële onderdelen gedetailleerd en consistent zijn, kunnen die in beginsel als betrouwbaar worden aangemerkt. In beginsel, omdat de verdediging een aantal kwesties naar voren heeft gebracht die mogelijk afbreuk doen aan die betrouwbaarheid. In dit verband heeft de verdediging gewezen op het lange tijdsverloop tussen het gestelde misbruik en de eerste politiecontacten. Vanwege het tijdsverloop kunnen (de waarheidsbelevingen van) de aangeefsters zijn beïnvloed door externe factoren. Daarbij betreft de verdediging de mogelijkheid van zogenaamde posthoc-invloeden, waaronder ook de kwaliteit van de politieverhoren.

Op verzoek van de verdediging is tijdens een regiezitting besloten om een deskundige te benoemen die als taak kreeg de verklaringen van de aangeefsters op betrouwbaarheid te onderzoeken en vervolgens te beoordelen. De rechtspsycholoog dr. E. Rassin heeft zijn bevindingen neergelegd in een rapportage d.d. 20 juli 2020. De deskundige heeft een aantal omstandigheden (ook die door de verdediging naar voren zijn gebracht) besproken die afbreuk zouden kunnen doen aan de betrouwbaarheid van de afgelegde verklaringen. Hij hanteert daarbij de methodiek van het primaire scenario (de verklaring klopt) en het alternatieve scenario (de verklaring klopt niet). Daarbij wordt de betrouwbaarheid van een verklaring gevormd door de verhouding tussen de waarschijnlijkheid van die verklaring binnen het primaire scenario en die binnen het alternatieve scenario. Naarmate een verklaring beter past in het primaire scenario en tegelijkertijd minder in een zinnig alternatief scenario past, zal de verklaring betrouwbaarder zijn.

De deskundige gaat – voor zover mogelijk – in op de totstandkomingsgeschiedenis van de verklaringen. Daarbij betreft hij de (soms zeer) lange periode tussen het gestelde misbruik en de uiteindelijke politiecontacten, de mogelijkheid dat aangeefsters met elkaar en met derden (binnen 'de familie') hebben gesproken en plaatst hij enkele kritische opmerkingen rondom de politieverhoren (hij noemt een aantal gestelde vragen die als suggestief kunnen worden geduid).

Zijn conclusie is dat de aangiften 'redelijk goed' passen in het primaire scenario. Verwacht mag worden dat de aangeefsters zich ook na jaren kunnen herinneren dat zij door de verdachte zijn misbruikt. De deskundige erkent echter dat de aangiften ook mogelijk zijn in een alternatief scenario waarin sprake is van 'een combinatie van verzinsels,

pseudoherinneringen en onderlinge beïnvloeding, over een lange periode'. De waarschijnlijkheid van de combinatie van factoren die nodig is om de aangiften in dit scenario te verklaren is niet groot, maar ook niet verwaarloosbaar klein. In een ruwe schatting bestaat die waarschijnlijkheid in de orde van grootte van 'enkele procenten'.

Het hof is van oordeel dat het rapport deugdelijk is gemotiveerd en dat de conclusies steun vinden in de door de deskundige geschetste bevindingen. Een en ander is overigens ook niet weersproken door de verdediging of de advocaat-generaal. Dat maakt dat het hof de conclusies overneemt en tot de zijne maakt.

Op grond van al het bovenstaande, in onderlinge samenhang bezien, komt het hof tot het oordeel dat de (belastende) verklaringen van de drie aangeefsters als betrouwbaar moeten worden aangemerkt. Deze zijn daarom bruikbaar voor het bewijs.

Nu de verklaringen van aangeefster en aangeefsters [1] en [2] betrouwbaar zijn bevonden, rijst de vraag of het door hen gestelde seksuele misbruik door de verdachte ook kan worden bewezen verklaard. Het wettelijk vereiste bewijsminimum maakt dat naast een eigen verklaring ook steunbewijs aanwezig moet zijn. Dit steunbewijs vindt het hof voor de aangiftes van aangeefster en aangeefsters [1] en [2] in getuigenverklaringen. Bovendien is het hof van oordeel dat er in de zaken van aangeefsters [1] en [2] steunbewijs voorhanden is via de constructie van het schakelbewijs.

Deze twee aangeefsters hebben ieder voor zich verklaard door de verdachte seksueel te zijn misbruikt. De omstandigheden waaronder en de wijze waarop dat misbruik plaatsvond komt in hun verklaringen op essentiële punten in sterke mate overeen. De verdachte wist steeds een bepaalde vertrouwensband op te bouwen met hun respectievelijke moeders. Meestal tijdens de avonduren, als die moeders sliepen dan wel afwezig waren, kroop hij in bed bij de aangeefsters. Hij trok vervolgens hun onderkleding uit en verrichtte seksuele handelingen met hen, waaronder het met zijn penis trachten binnen te dringen in de vagina. Dat leidt tot het oordeel dat hetgeen een bepaalde aangeefster heeft verklaard omtrent het door haar ondervonden seksuele misbruik door de verdachte, wordt gesteund (als samenstellend deel van het bewijs) door hetgeen de andere aangeefster heeft verklaard over het seksuele misbruik dat zij voor zichzelf heeft ondervonden.

De Hoge Raad overweegt dat volgens artikel 342 lid 2 Sv het bewijs dat de verdachte het ten laste gelegde feit heeft begaan, door de rechter niet uitsluitend kan worden aangenomen op de verklaring van één getuige. Deze bepaling heeft betrekking op de tenlastelegging in haar geheel en niet op een onderdeel daarvan. Zij beoogt de deugdelijkheid van de bewijsbeslissing te waarborgen, in die zin dat artikel 342 lid 2 Sv de rechter verbiedt tot een bewezenverklaring

te komen als de door één getuige naar voren gebrachte feiten en omstandigheden op zichzelf staan en onvoldoende steun vinden in ander bewijsmateriaal. De vraag of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, laat zich niet in algemene zin beantwoorden, maar vereist een beoordeling van het concrete geval. De Hoge Raad kan daarom geen algemene regels geven over de toepassing van artikel 342 lid 2 Sv, maar daarover slechts tot op zekere hoogte duidelijkheid geven door het beslissen van concrete gevallen. Opmerking verdient nog dat het bij de beoordeling in cassatie of aan het bewijsminimum van artikel 342 lid 2 Sv is voldaan, van belang kan zijn of de feitenrechter zijn oordeel dat dat het geval is, nader heeft gemotiveerd (vgl. ECLI:NL:HR:2010:BM2452).

De Hoge Raad overweegt dat het hof gemotiveerd uiteen heeft gezet dat de verklaring van de aangeefster voldoende steun vinden in de verklaring van de moeder van de aangeefster. Die verklaring houdt onder meer in dat (i) haar dochter toen zij dertien of veertien jaar oud was een paar keer naar haar toe is gekomen en aan haar heeft verteld dat de verdachte bij haar in de kamer was geweest, waarop zij haar dochter heeft gezegd dat deze haar bed voor de deur moest zetten zodat de deur niet open kon en in dat verband (ii) de verdachte handtastelijk is naar jonge meisjes en aan 'kleptomanie' lijdt, waaronder zij verstaat dat hij haar dochter 'lastig gaat vallen' en 'aan dingen gaat zitten waar hij niet aan mag zitten'. De Hoge Raad oordeelt dat anders dan in de klacht wordt betoogd, die verklaring – die voor wat betreft de handtastelijkheid van de verdachte naar jonge meisjes mede een feitelijke basis heeft in haar waarneming van dergelijk gedrag – niet in een te ver verwijderd verband staat met de verklaring van aangeefster en dus van schending van artikel 342 lid 2 Sv geen sprake is.

J.H.J. Verbaan, september 2023

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 05-09-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1152

Zaaknummer: 21/03310

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en C.N. Dalebout

Advocaten: J.P.W. Nijboer

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank de klager ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard?

Heeft de rechtbank de klager ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard?

Het cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank de klager ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard in zijn beklag ten aanzien van de hiervoor vermelde voorwerpen. Het voert daartoe aan dat de officier van justitie niet de teruggave van de in beslag genomen voorwerpen aan de klager heeft gelast, maar aan de beslagene.

De rechtbank heeft vastgesteld dat een last tot teruggave van de hiervoor genoemde in beslag genomen voorwerpen is gegeven. Hieruit volgt dat, gelet op artikel 134 lid 2 aanhef en onder a Sv, het beslag al was beëindigd op het moment van de beslissing op het klaagschrift. Dat – zoals in het cassatiemiddel wordt aangevoerd – de teruggave aan de beslagene en niet aan de klager is gelast, doet daaraan niet af. In deze zaak is immers, nu de klager niet de beslagene is, niet de regeling van artikel 116 lid 3 Sv van toepassing. Daarom doet zich ook niet het bijzondere geval voor waarin het beklag had moeten worden opgevat als een beklag over het voornemen van de officier van justitie tot teruggave aan een ander dan de beslagene, alsof deze teruggave nog niet had plaatsgevonden (vgl. daarover HR 30 januari 1996, ECLI:NL:HR:1996:AD2480).

Het vorenstaande brengt met zich dat het cassatiemiddel tevergeefs is voorgesteld. Nu de rechtbank de klager terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard in het beklag ten aanzien van de hiervoor vermelde voorwerpen, kan de Hoge Raad het cassatieberoep van de klager in zoverre niet in behandeling nemen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-07-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1014

Zaaknummer: 21/04285

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijter

Advocaten: R.A.J. Verploegh

Wetsartikelen: 116 Sv en 134 Sv

RECHTSPRAAK

Is het OM ontvankelijk in hoger beroep?

Is het OM ontvankelijk in hoger beroep?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het openbaar ministerie ontvankelijk is in het hoger beroep.

Bij de beoordeling van het cassatiemiddel moet worden vooropgesteld dat de officier van justitie op grond van artikel 450 lid 1 aanhef en onder bSv een rechtsmiddel kan aanwenden door middel van het verlenen van een daartoe strekkende schriftelijke bijzondere volmacht aan een griffiemedewerker (vgl. HR 11 januari 2000, ECLI:NL:HR:2000:AC1816). Die volmacht moet – ook als deze in een e-mailbericht is opgenomen – zijn ondertekend door de officier van justitie (vgl. HR 1 november 2022, ECLI:NL:HR:2022:1568 met betrekking tot het aanwenden van een rechtsmiddel door een advocaat die daartoe door een verdachte of betrokkene bepaaldelijk gevolmachtigd is).

Het hof heeft vastgesteld dat het weergegeven e-mailbericht van 30 maart 2020 afkomstig is van de officier van justitie. Verder heeft het hof vastgesteld dat de advocaat-generaal de rechtbank op 17 januari 2022 alsnog een door die officier van justitie getekende schriftelijke volmacht tot het instellen van hoger beroep in deze zaak heeft doen toekomen. Daarin ligt als oordeel van het hof besloten dat geen twijfel bestaat over de authenticiteit van de volmacht van 30 maart 2020.

Gelet daarop geeft het kennelijke oordeel van het hof dat het verzuim om die volmacht te ondertekenen voor gedekt kan worden gehouden, niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-07-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1037

Zaaknummer: 22/00367

Rechters: C. Caminada en A.L.J. van Strien

Advocaten: R.J. Baumgardt en P. van Dongen

Wetsartikelen: 450 Sv

RECHTSPRAAK

Herziening: onjuist doen van aangifte inkomstenbelasting. Is er sprake van een novum?

Herziening: onjuist doen van aangifte inkomstenbelasting. Is er sprake van een novum?

Als grondslag voor een herziening kan, voor zover hier van belang, volgens artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv alleen dienen een met stukken onderbouwd gegeven dat bij het onderzoek op de terechtzitting aan de rechter niet bekend was en dat het ernstige vermoeden wekt dat als dit gegeven bekend zou zijn geweest, het onderzoek van de zaak zou hebben geleid hetzij tot een vrijspraak van de gewezen verdachte, hetzij tot een ontslag van alle rechtsvervolging, hetzij tot de niet-ontvankelijkverklaring van het openbaar ministerie, hetzij tot de toepassing van een minder zware strafbepaling.

Zoals blijkt uit het arrest van het hof, heeft het hof de vraag onder ogen gezien of de aanvrager opzettelijk een onjuiste aangifte heeft gedaan. Die vraag heeft het hof bevestigend beantwoord. De in het arrest van het hof weergegeven brief is onvoldoende voor de slotsom dat het hof op dat punt tot een ander oordeel zou zijn gekomen en zou zijn overgegaan tot vrijspraak van de aanvrager. De Hoge Raad neemt daarbij in aanmerking dat de enkele omstandigheid dat de aanvrager op eigen initiatief contact zou hebben opgenomen met de Belastingdienst omdat hij achteraf twijfels had bij de juistheid van de administratie en de daarop gebaseerde belastingaangiftes, niet afdoet aan het oordeel van het hof dat de aanvrager opzet heeft gehad op het verbergen van zijn betrokkenheid bij SPF [A] en het niet verantwoorden van de behaalde winst uit aanmerkelijk belang in zijn aangifte inkomstenbelasting 2007. Deze brief wekt daarom niet een ernstig vermoeden als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv.

De aanvraag berust, voor zover zij is gebaseerd op de in het arrest van het hof genoemde verklaring van [betrokkene 3], op gronden die de Hoge Raad ontoereikend heeft geoordeeld in zijn hiervoor onder 3 weergegeven arrest, zodat de aanvraag in zoverre niet tot herziening kan leiden.

Voor zover in de bedoelde verklaringen van de getuigen [betrokkene 3], [betrokkene 4] en

[betrokkene 2] wordt teruggekomen op eerdere afgelegde verklaringen die door het hof voor het bewijs zijn gebruikt, geldt dat niet aan de eis is voldaan dat de aanvrager bij zijn aanvraag aannemelijk moet maken dat en waarom getuigen op een hem belastende verklaring terugkomen.

Voor zover in de verklaringen van de getuigen [betrokkene 3], [betrokkene 4] en [betrokkene 2] feiten en omstandigheden naar voren worden gebracht die strekken tot aanvulling van de eerdere afgelegde verklaringen die door het hof voor het bewijs zijn gebruikt, geldt dat de inhoud van de bedoelde verklaringen – uitgaande van de juistheid daarvan – niet de kern van de bewijsvoering van het hof aantasten. De Hoge Raad neemt daarbij mede in aanmerking dat het hof, onder verwijzing naar het vonnis van de belastingkamer van de rechtbank Gelderland, heeft vastgesteld dat de verdachte ermee heeft ingestemd dat de opbrengst die binnenkwam bij [A], werd overgemaakt naar [I] B.V., een B.V. van de broer van de aanvrager.

Met betrekking tot de bedoelde verklaringen van [betrokkene 2] en [betrokkene 9] geldt dat de rechter die de veroordeling heeft uitgesproken al bekend was met wat daarin naar voren wordt gebracht. De kern van de weergegeven verklaringen komt immers overeen met de vaststellingen die het hof blijkens de bewijsoverwegingen heeft gedaan, onder meer over de in de verklaring van [betrokkene 2] bedoelde betalingsopdrachten in verband met de verkoop van aandelen en over de omstandigheid dat [I] B.V. een B.V. van de broer van de aanvrager was. Verder heeft de verklaring van [betrokkene 9] dezelfde strekking als de door hem afgelegde verklaring, zoals opgenomen in het proces-verbaal van verhoor van 31 mei 2013, opgemaakt door [verbalisant 1] en [verbalisant 2], opsporingsambtenaren Belastingdienst/FIOD, te weten dat [betrokkene 9] werkzaam was bij Administratiekantoor [L], dat [betrokkene 1] zijn baas was, vier dagen per week op kantoor kwam en alles bepaalde bij Administratiekantoor [L] en dat de aanvrager heel weinig op het adres van Administratiekantoor [L] kwam.

Het vorenstaande brengt met zich dat de bij de aanvraag gevoegde verklaringen – elk voor zich en in onderling verband beschouwd – niet een gegeven als bedoeld in artikel 457 lid 1 aanhef en onder c Sv opleveren.

De aanvraag is, gelet op wat hiervoor is overwogen, kennelijk ongegrond.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-07-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1035

Zaaknummer: 23/01347

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: J. Boksem

Wetsartikelen: 69 AWR en 457 Sv

RECHTSPRAAK

Voeging ad informandum in fiscale strafzaken.

Voeging ad informandum in fiscale strafzaken.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat bij de strafoplegging rekening kan worden gehouden met onjuiste belastingaangiften die niet aan de verdachte zijn ten laste gelegd.

In zijn arrest van 19 mei 2020, ECLI:NL:HR:2020:896, heeft de Hoge Raad, mede onder verwijzing naar zijn arrest van 26 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM9968, onder meer het volgende overwogen:

‘2.3.1 (...) Het staat de rechter op zichzelf vrij om bij de strafoplegging rekening te houden met een niet tenlastegelegd feit

- wanneer het gaat om een ad informandum gevoegd feit en – in een geval (...) waarin de verdachte ter terechtzitting is verschenen – op grond van de door de verdachte ten overstaan van de rechter die de straf oplegt gedane erkenning, aannemelijk is geworden dat hij dat feit heeft begaan en ervan mag worden uitgegaan dat het openbaar ministerie geen strafvervolgning ter zake van dat feit zal instellen, of

- wanneer dit feit kan worden aangemerkt als een omstandigheid waaronder het bewezenverklaarde is begaan, dan wel

- wanneer de verdachte voor dit feit onherroepelijk is veroordeeld en de vermelding van dit feit dient ter nadere uitwerking van de persoonlijke omstandigheden van de verdachte.

In zaken als de onderhavige, waarin het in het bijzonder gaat om verdenking van grootschalige fiscale fraude, kan dat grootschalige karakter van het delict een voor de straftoemeting relevante omstandigheid betreffen, ook al volstaat de tenlastelegging met de beschrijving van een beperkt aantal strafbare feiten. Dat grootschalige karakter dient op grond van het verhandelde ter terechtzitting aannemelijk te zijn geworden.’

Het hof heeft bewezen verklaard dat de verdachte in de in de tenlastelegging genoemde periode opzettelijk vijf onjuiste aangiften omzetbelasting heeft laten indienen en feitelijk

leiding heeft gegeven aan het door rechtspersonen opzettelijk indienen van negen onjuiste aangiften omzetbelasting en dertien onjuiste aangiften voor de loonheffing. Het hof heeft bij de strafoplegging – naast de 27 in de bewezenverklaring opgenomen aangiften – ook andere zich in het dossier bevindende aangiften omzetbelasting over de ten laste gelegde periode betrokken, waarbij het hof is uitgegaan van een totaal fiscaal nadeel van € 2.225.240. In de strafmotivering ligt als oordeel van het hof besloten dat de aangiften omzetbelasting die niet in de tenlastelegging en de bewezenverklaring zijn genoemd, kunnen worden beschouwd als omstandigheden waaronder de 27 in de bewezenverklaring genoemde onjuiste belastingaangiften zijn begaan en waaruit het grootschalige karakter van de bewezen verklaarde fiscale delicten blijkt.

Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het hof heeft vastgesteld dat de 27 in de bewezenverklaring betrokken aangiften ‘een selectie’ zijn van de andere in de strafoplegging betrokken aangiften en ‘de modus operandi’ bij het doen van de onjuiste aangiften telkens dezelfde was. Verder heeft het hof onder meer vastgesteld dat op de terechtzitting in hoger beroep ‘alle aangiften in de tenlastegelegde periode’ (en dus ook de niet ten laste gelegde aangiften) aan de verdachte zijn voorgehouden, en de verdachte over het opzettelijk onjuist indienen van al die aangiften in de gelegenheid is gesteld een verklaring af te leggen, welke vaststelling niet onbegrijpelijk is gelet op het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 11-07-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1090

Zaaknummer: 20/04251

Rechters: V. van den Brink, J. Wortel en A.L.J. van Strien

Advocaten: B. Kizilocak

Wetsartikelen: 69 AWR